Tarixi torpaqlara dönüş

Qərbi azərbaycanlıların da hüquqları bərpa ediləcək

44 günlük Vətən müharibəsindəki qələbədən sonra Böyük qayıdış proqramının qısa zamanda həyata keçirilməsi üçün misli görünməmiş tikinti-quruculuq işlərinə başlanılıb. Artıq Zəngilanın Ağalı kəndinə əhalinin mərhələli şəkildə köçürülməsinə başlanılıb və proses davam edəcək.

Tarix silinmir, o özü hər şeyi deyir

Bu, xalqımızın tarixi torpaqlarımıza dönüşünün başlanğıcıdır. Artıq Azərbaycan xalqı Qarabağa qayıtmağa başlayıb. Sahibləri öz torpaqlarına geri dönürlər. İndi gündəmdə tarixi torpağımız olan Qərbi Azərbaycana dönüşdü. Çünki Qərbi Azərbaycan da tarixi Azərbaycan torpağıdır. Bunu tarixi faktlar, sənədlər də sübut edir.

İndiki Ermənistan ərazisi vaxtilə soydaşlarımızın yaşadığı ərazilər olub. Oradakı şəhər və kəndlərin adından da bunu görmək mümkündür.

Dövlətin prioritet istiqamət kimi müəyyənləşdirdiyi Qərbi Azərbaycana qayıdışla bağlı konsepsiyası artıq prioritet məsələdir. Dövlət başçısının da dediyi kimi, bu istiqamətdə Qərbi Azərbaycan İcması da müəyyən işlər görməlidir. Qərbi Azərbaycan İcmasının binasının açılışında çıxış edən dövlət başçısı vurğulayıb ki, bu yer icma üçün təsadüfən seçilməyib. Bunun rəmzi mənası var. Həmin binada yerləşmiş qarabağlılar artıq Qarabağa ya qayıdıblar, ya da qayıtmağa hazırlaşırlar. Burada yerləşən Qərbi azərbaycanlılar da öz əzəli torpaqlarına qayıdacaqlar.

Azərbaycan Prezidentinin sözü imzası qədər keçərlidir. Dövlət başçısı dediyi bütün sözləri, vədləri gerçəkliyə çevirir. Necə ki İlham Əliyev məcburi köçkün olan soydaşlarımızın tezliklə öz dədə-baba torpaqlarına qayıdacaqlarını söyləyib onu gerçəkliyə çevirmişdir, Qərbi azərbaycanlılara da çox keçmədən bu sevinci yaşadacağı qaçılmazdır.

Qərbi azərbaycanlılar heç vaxt inamlarını itirməməlidirlər

Milli Məclisin deputatı Ceyhun Məmmədov qəzetimizə açıqlamasında deyib ki, Prezident İlham Əliyev Qərbi Azərbaycan İcmasının nümayəndələri ilə görüşdə bir çox vacib məqama toxunub.

Deputat Prezidentin "Gün gələcək, Qərbi Azərbaycandan olan soydaşlarımız, onların yaxınları, uşaqları, nəvələri tarixi diyarımız olan Qərbi Azərbaycana qayıdacaqlar, necə ki, bu gün Zəngilan rayonunun Ağalı kəndində yaşayan insanların böyük əksəriyyəti, eyni zamanda uşaqlar, gənclər onlar üçün doğma olan torpaqlara geri dönüblər" sözlərini xatırladaraq bildirdi ki, onları oraya getməyə vadar edən torpaq həsrəti və Vətən sevgisidir.

Ceyhun Məmmədov Prezident İlham Əliyevin 11 il öncə öz ad günündə Ağcabədidə məcburi köçkünlərlə görüşünü, oradakı çıxışını da yada saldı: "Gün gələcək, siz məni öz doğma diyarınızda qəbul edəcəksiniz, mən sizin diyarınıza qonaq gələcəyəm".

Deputatın sözlərinə görə, həyata keçirilən uğurlu daxili və xarici siyasət nəticəsində o gün gəldi, insanlarımız öz doğma yurdlarına qayıtdılar. Ona görə Qərbi azərbaycanlılar da heç vaxt tarixi torpaqlarına qayıtmaq inamlarını itirməməlidirlər: "Gün gələcək, biz Qərbi Azərbaycanda bu günü xatırlayacağıq".

Ceyhun Məmmədov bildirir ki, Qərbi azərbaycanlılar qanunsuz olaraq dəfələrlə köçürülməyə məruz qalıblar: "Vaxt gələcək, onların hüquqları bərpa ediləcək və həmin soydaşlarımız öz doğma torpaqlarına qayıdacaqlar. Əsas məsələ ondadır ki, biz inamımızı itirmirik. Biz Ali Baş Komandanımız İlham Əliyevin yürütdüyü siyasət nəticəsində buna nail olacağımıza əminik.

Tarixdən hər kəsə məlum olduğu kimi, Qərbi Azərbaycan bizim əzəli torpağımızdır. Vaxtilə türk dünyasının qədim və ayrılmaz diyarı olan Zəngəzur bölgəsi Azərbaycandan qoparılaraq Ermənistana verilib.

Tarixi Azərbaycan torpaqları olan Qarabağ və Zəngəzura XIX əsrin əvvəllərindən başlayaraq erməni əhalisinin yerləşdirilməsi, 1920-ci illərdə sovet hakimiyyətinin qərarı ilə heç bir əsas olmadan tarixi diyarımız olan Qərbi Zəngəzurun Ermənistana verilməsi, 1948-1953-cü illərdə yüz minlərlə azərbaycanlının indiki Ermənistan ərazisindəki əzəli yurdlarından köçürülməsi xalqımıza qarşı erməni təcavüzünün qanlı səhifələridir. Bu, xalqımıza qarşı növbəti düşmənçilik və ədalətsizlik idi. Çünki Zəngəzurun şərqində də, qərbində də Azərbaycan xalqı əsrlərboyu yaşayıb və indiki Ermənistan ərazisində olan Qərbi Zəngəzurun bütün toponimləri Azərbaycan xalqına məxsus olub.

Mərhələli şəkildə nələr etməli olduğumuz müəyyənləşdirilməlidir

Milli Məclisin deputatı, Vəhdət Partiyasının sədri Tahir Kərimli isə qeyd edir ki, Prezident İlham Əliyevin öz doğum günündə Qərbi Azərbaycan İcması ilə görüşü və orada çıxışı həm də bir yol xəritəsidir. O, dövlət başçısının Qayıdış Konsepsiyasının hazırlanmasının lazım olduğunu dediyini xatırladaraq bildirir ki, dövlət başçısı onun istiqamətlərini də müəyyən edib: `"Qayıdış Konsepsiyasını ortaya qoyarkən burada heç də tarixi Azərbaycan torpaqlarının hərbi yolla alınması nəzərdə tutulmur. Öz ərazi bütövlüyümüzü tanıyırıqsa, başqa dövlətlərin də suverenliyini qəbul edirik. Burada məsələ paralel qoyulur. Əgər ermənilərin Azərbaycanda yaşamaq haqları varsa, nə üçün azərbaycanlıların da öz tarixi torpaqlarında yaşamaq hüququ olmasın? Tarixi aspektdə kifayət qədər sənədlərimiz mövcuddur, xəritələr, bu istiqamətdə ciddi əsərlər, yazışmalar var. İrəvanın işğal edilməsi, onun Azərbaycan şəhəri olması şəkillərdə, sənədlərdə görünür".

Deputat deyir ki, tarix Azərbaycanın tərəfindədir. İrəvan, Göyçə, Zəngibasar və digərləri bizim torpaqlarımız olub: "Vətənimizdə yaşamaq hüququndan niyə məhrum edilməliyik? Halbuki Qarabağa ermənilər sonradan gəliblər, hətta gəlmələrinin 150 illiyini də qeyd ediblər".

Tahir Kərimli qeyd edir ki, ümumiyyətlə, ermənilər 200 il bundan əvvəl Eçmiədzini (Üçkilsə) çıxmaq şərtilə, Qarabağda, Azərbaycanın heç bir ərazisində yaşamayıblar.

Deputat hesab edir ki, Qayıdış Konsepsiyasında mərhələli şəkildə nələr etməli olduğumuz müəyyənləşdirilməlidir. Belə ki, məsələni beynəlxalq instansiyalarda qaldırmalı, Ermənistan dövlətinə notalar verməli, tələblər qoymalıyıq. Ciddi işlər görmək lazımdır. Orada yaşayan soydaşlarımız Qərbi Azərbaycandan qovulub, bir neçə dəfə deportasiya olunublar. Məsələn, 1947-1953-cü illər deportasiyasına hansı don geydirmək olar? Çeçenlər, inquşlar deportasiya olunsa da, sonradan öz vətənlərinə qayıdıblar, amma azərbaycanlılar bu hüquqlarından məhrum ediliblər. Bütün bunlar ortadadır və proqramda nəzərə alınmalıdır.

Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Azərbaycan.- 2022.- 30 dekabr.- S.10.